

Hvala za »usklajevalne« nasvete

Krajevna skupnost Gradišče je v predelu mesta Ljubljane, kjer se križa nešteto družbenih interesov. To pa so tudi krajan in osnovna šola.

Večna dilema, ki nastaja pri lokalnem dogovarjanju in usklajevanju, je, kako interese spraviti v okvir, da bi se gluhi in slepi med seboj sporazumeli. Vodimo široko demokratično samoupravno razpravo, gremo iz baze in čez vse poti regularne družbenega dogovarjanja. Pri tem usklajevanju interesov nimamo večjih težav. Ko pa bi naše potrebe morali uskladiti na ravni upravnih in tehnično izvršilnih teles, redno zadenemo na ugovor: razmišljate preveč lokalistično in ne vidite širšega družbenega interesa! Dobro, tovariši iz občinske uprave in tehničnih teles, pa nam vi povejte, kaj je širši družbeni interes, mi se bomo prilagodili, saj živimo v predelu mesta, kjer res ne moremo imeti svojega pašnika.

Prilagajamo, zazidujemo, podiramo, delamo vizionarske poti, odvezujemo si prostor, postopoma krajan prihajamo v položaj, da smo res napoti »širšemu interesu«. Mesto pozidati za tiste, ki prihajajo v službo, povežati njihove poti z vsemi variantami... urnega »službovanja«.

Krajan, ki smo lokalni interese, ostajamo vedno tu, tudi ko nas zastre največ smoga, ko je slabo vreme, ponoči. Temu okolju dajemo del življenja. Ko prišleki odidejo, ga varujemo, naše oči opazijo več, kot katerikoli mimoidoči. Pomeni, če ho-

čemo živeti v tem okolju, se zavzemamo za nekatere socializacijske in humane vidike obravnave tega prostora tudi za nas. Ti vidiki nam omogočajo vsaj minimalno uskladiti interese in naše socialne vloge. Ustvariti »geto« kakršne koli vrste je najslabša varianta kulturne družbe.

V mesto vsak s svojimi zamislimi

Ta prostor pa doživljajo in vrednotijo tudi drugi popotniki, ki ga po svoje oblikujejo. Urbanisti in arhitekti, ki so jim »čiste linije« z ozkega, strokovnega vidika bistvo »širšega družbenega interesa«. V puščavi bi te linije lahko najbolj ravno potegnili. Poslovneži bi nanizali stojnico do stojnice – gostilno do gostilne – ljubljanski Ponte Rosso in gnali profit. V ta prostor rinejo različne delovne organizacije s svojimi poslovnimi stavbami, čeprav prostora ni več. Osnovna misel teh je, da je samo tu »mesto«, vse ostalo je dežela, le tu se nekaj dogaja, zato morajo biti prisotni. Na nesrečo se je združilo v tem prostoru še pol slovenskih kulturnih stavb in vsa politična »infrastruktura«.

Vi krajan ste pa res nemogoči! Vedno delate probleme. Imate vse pred nosom, izmišljate si nekaj, kar je tako banalno in lokalistično, da nikakor ne more odtehtati širšega družbenega interesa! Saj res! Samo živeti hočemo v tem prostoru, za tako omejeno življenje pa bi radi ob

osnovni šoli združili naše krajevno življenje. Že doslej se je vse odvijalo ob šoli in s šolo. Šolo doživljamo kot del »vaske idilike«, okoli katere se vse vrti.

Barake ob šoli

Krajan so se začeli usklajevati že pred desetletjem, ko smo še imeli zore volilcev, pa tudi »Cankarja« še ni bilo. Uskladili smo; moramo ga zgraditi! Tudi za gradbišče rabijo prostor ob šoli, kjer bodo barake. Počakali bomo! Gradbeno podjetje je vložilo velika sredstva v ta prostor ob šoli, kjer danes stojijo barake, zaradi tega so v izgubi. Potrebno ga je pozidati – dopolniti ta hišni kare v celoto. Pa naj bo! Ponovno potrebujemo barake ob šoli. Saj se razume, počakali bomo! Dograjen dom zahteva, da se podrejo nekatere hiše, ker kazijo vidik. Šola in krajevna skupnost bi hoteli eno od teh hiš, da bi lahko uredili podaljšano bivanje, v bodoče – celodnevno šolo, knjižnico, jedilnico in še kaj. Krajan uskladijo: Pa naj bo, podirimo jih! V šoli in krajevni skupnosti so začeli razmišljati: Saj če bo šlo tako naprej, ne bomo mogli priti niti v šolo in iz nje! Nekaj življenjskega prostora pa bi res potrebovali. Občinska skupščina je prinesla sklep, da dodeljuje šoli glede na specifične mestne okoliščine samo del od minimuma površin na učenca. Končno, so se krajan oddahnili in hvala lepa vsem dejavnikom.

Ne, to pa ne bo tako »šlo«! Tovariši ekologi so se prebudili: sedaj pa rabimo park, zelene površine, fontane... Ja, kje? Na

prostoru, ki je še ostal ob šoli, kjer bi želela šola in mladina krajevne skupnosti zadihati.

Saj imate Tivoli!

Kaj to pomeni, zadihati? Pri dobiti pravico do izgradnje dveh sportnih igrišč, zaklonišče, urediti prehrano za učence, omogočiti realizacijo celodnevne šole in programa civilne zaštite. Vse želimo izpeljati le na prostoru, ki ga je odobrila občinska skupščina. Ja, vi iz šole in krajevne skupnosti pa res ne vidite, kaj je širši družbeni interes! V mestu pa sportna igrišča in vse to? Saj imate Tivoli!

Poleg tega pa je že »pokojni« urbanist (in vsi mi nasledniki ohranjam njegovo sveto misel) začrtal: Emonci morajo hoditi od Rimskega zidu, mimo šole do »konjske fige«. Samo, tovariši, v šolsko okolje res ne sodi taka pot, moti delo ob šoli, inšpekcijske službe ugotavljajo...! Nekaj metrov vstran že obstaja boljša pot. Tudi občani so že večkrat uskladili, da je ne bo.

Pot bo... Danes smo dozoreli, vidimo širši družbeni interes, upravljali pa se bomo drugač. Zaklonišče ne bo, jedilnice ne bo, mogoče eno igrišče s pripombo ekologov, da asfalt ne sodi v mestno okolje, še manj pa k šoli.

Na zadnjem sestanku 28. januarja letos na komiteju za urbanizem, komunalo in gradbene zadeve občine Ljubljana Center so razgrnili nove variante in ugotovili: saj vi nimate niti denarja za gradnjo. Lokacijska dovoljenja bomo izdajali v tem zazidalnem prostoru (M. V. CO-8) investitorjem postopoma ta-

ko, kot ga bodo urejevali. Zraven so pa še prišepnili: to se tako ne dela! Krajevna skupnost bi morala tem velikim delovnim organizacijam predstaviti potrebe, da participirajo sredstva, pa od izobraževalne skupnosti telesno-kulturne skupnosti itd. Vi bi se morali v krajevni skupnosti znajti!

Hvala, tovariši, za nasvete. Vidimo, da se med seboj v upravno-tehnični strukturi zelo dobro razmete in izpeljete vse, kar ste si zamislili. Krajan smo izgubili veliko let in časa za prazen nič. Kakor so se upravne strukture rotirale tako smo začenjali na novo usklajevati interese. Gre za ljudi in ne stvari.

Lep pozdrav vsem našim delegatom v občinski skupščini.

M. P.

PREDRAGE »OBRATNE« STORITVE

Zasoljen račun na črno

Dvema starejšima upokojujencema je odpovedal 8-litrski bojler in kupila sta novega. Novi bojler pa ni ustrezal starim izvirtnam in tako sta bila prisiljena poklicati mojstre.

V časopisu sta videla oglas in poklicala. Že naslednji dan je prišel tovariš, snel bojler in jima za desetminutno opravilo zaračunal 250 ND. Nasednji dan naj bi prišel montirati še novi bojler, vendar pa je to storil šele čez dva dni – po dveh pozivih. Mojster in pomočnik sta končala svoje delo v pičle pol ure in predložila račun z naslednjo vsebino:

montaža 8-litrskega bojlerja	600 ND
tesnila 2 kom.	30 ND
pot 2 X	160 ND
vrtanje in dva vijaka	80 ND
skupaj	870 ND

Ta račun pa gotovo ne ustreza vsem zahtevam poštenega poslovanja, saj je napisan na navaden kos papirja – brez naslova obrtnika, njegovega žiro računa in žiga. Človek dobi vtis, da s tem računom ni vse v redu. Račun brez naslova, kopij in žiga je za »davkarijo« očitno račun, na katerega ne more zaračunati nobenega davka. Na tak list je torej vsak zmožen napisati vsoto, ki mu ustreza – cenik za obračun dela in stroškov je tako zelo subjektiven in pravno nedoločen.

V tem računu je postavka: montaža bojlerja, ki je previsoka, saj sta mojstra delala le pol ure. V TV servisu je na primer ura popravila vredna 350 ND; torej, če sta bila tu dva le pol ure, bi smelo biti njuno delo ovrednoteno kvečjemu s 400 ND (2x200 ND), saj montaža bojlerja ni tako zapleteno opravilo kot je to popravilo TV sprejemnika.

Mojstra sta prišla k stranki na dom z avtobusom in to pot vračunala v ceNo – za pot sem in nazaj sta porabila 8 žetonov po 9 ND, kar znese 72 ND; ostalih 88 ND pa sta si verjetno vračunala za malico.

Tako je upokojenca celotna

montaža (ne popravilo!) stala 1120 ND, kar je tretjina cene novega bojlerja in desetina njune skupne pokojnine. Res pa je, da sta na obrtnike čakala le tri dni – »državne« bi gotovo cel mesec. Slednji so namreč prezaposleni; to pa v veliki meri izkoriščajo prijavljeni in neprijavljeni obrtniki. Zanje je stiska ljudi dobrodošla – da pa jih odrešijo te

stiske, zahtevajo za opravljeno uslugo, ne glede na vrednost in količino porabljenega dela in sredstev, astronomske vsote denarja.

Človek je vedno v dilemi, ali naj naroči hitre in drage obrtnike, ali pa naj čaka na počasne in malo manj drage »državne« delavce. Prvi namreč za svoje usluge ne nudijo nobenega jamstva za opravljeno delo; posebej to velja za neprijavljene obrtnike. V primeru, da je bilo delo opravljeno slabo in površno, jih le stežka prisiliš, da ti zastoj odpravijo posledice malomarno opravljenega dela. Pri serviserjih iz delovnih organizacij pa je kljub njihovi počasnosti možna zaščita potrošnika usluge – večinoma garancijski rok traja 8 dni. Zaradi nujne ljudje največkrat izberejo hitrejšo varianto, zato pa vedno tvegajo in kot hazarderji upajo, da bodo imeli z izbiro srečo.

Ta konkretni primer naj bo vsem ljudem, posebej pa starejšim, ki jih »fušarji« najraje izjemajo, opozorilo, da dobro premislijo, preden se odločijo za mojstre iz časopisnih oglasov.

JANEZ PETKOVŠEK

Na območju KS Gradišče je tudi Trg revolucije z moderno arhitekturo

FOTO: IGOR LAPAJNE

ZAKAJ TAKO?

Lama je morala poginiti

Redko se zgodi, da lama, ta južnoameriška žival, povzre v ujetništvu. Zato so se v živalskem vrtu močno veselili, ko so opazili, da je samica breja. A veselje je bilo hkrati tudi obarvano s skrbjo, saj niso imeli primerne prostora, kamor bi čez zimo spravili žival, da bi na toplem pričakala svoj dan. Januar je bil sicer nadpovprečno topel, a ne dovolj, da bi zavaroval mladička, ki je prijel na dan, a kmalu tudi utihnil.

Ne vemo natanko, zakaj se je to pripetilo, vendar pa si lahko mislimo, da je smrti kriv mraz in morda celo naš odnos do živalskega vrta. V teh dneh je nudil dokaj žalostno sliko, ko je bil ves v blatu, saj nima urejene kanalizacije ne poti, da ne govorimo o prezimovališču, kamor bi lahko spravili občutljive živali. Spodoben je edino slonjak in prav tja so letos dobesedno natlačili zbeu, watsu govedo, žerjave, storklje in noje in to na račun obeh slonov, ki so ju morali privezati za noge, da bi druge živali imele mir.

Ne, tu niso krivi delavci živalskega vrta, marveč so krive razmere. To je edini živalski vrt, ki ga premoremo v Sloveniji in čas bi bil, da ga uredimo tako, da bo nam v ponos in ne v sramoto. Prepričana sem, da bi bili ljudje pripravljeni prispevati za njegovo ureditev – saj smo na ta način že marsikaj uredili – če bi le

nekdo dal resno pobudo. Če so v Beogradu lahko zbirali denar za nakup žirafe, zakaj ne bi pri nas mogli zbirati za vrt, ki je tako priljubljena točka, ne le za naše malčke, ampak tudi za odrasle? Potem nam bi bilo lažje pri srcu, saj mladički ne bi več ginili in velike mačke ne bi več »norele« zaradi utesnjenosti.

A. A.

DROBIŽ

Naivnost ni zastoj

Pri vratih je pozvonila mlada mamica, dostojno oblečena in ugajena, z dvema otročema.

»Ali imate kak deženik za popravilo? Oče jih popravlja, pa ga vam bom prinesla nazaj že čez kako uro,« je zažvrgolela, in preden sem se obrnila, je mala deklica zagostolela, da je lačna in mlo pogledala najprej mamico nato še mene.

To me je, seveda, ganilo in skočila sem v kuhinjo po dva kosa kruha in ju obložila s šunko in sirom, da so se punčki kar oči zasvetile. Potem sem poiskala še dežnik, češ, revica si tako služi pičel kruh, pa ji dajmo kaj zaslužiti. Našla sem povsem nov zločljiv dežnik, pri katerem je popustilo samo nekaj šivov ob strani.

Minili sta uri, minil je dan, dva pa cel teden, o dežniku pa ni bilo ne duha ne sluha. Šele čez čas se mi je zasvetilo, da je tedaj zunaj močno deževalo...

ALBINA ADAMIČ